

پیر مردی با سه میلیون کلمه

علامه علی‌اکبر دهخدا

«علی‌اکبر دهخدا» در سال ۱۲۵۸ خورشیدی به دنیا آمد. ده ساله بود که پدرش را از دست داد. در کودکی نزد دو روحانی دانشمند، علوم دینی و زبان عربی را آموخت.

بزرگترین کتاب او «لغت‌نامه» و کتاب مهم دیگرش «امثال و حکم» است. او چهل و پنج سال آخر عمرش را صرف نوشتن «لغت‌نامه» کرد. دهخدا در روزنامه‌ها طنزنویسی هم می‌کرد. بعد از مرگ دهخدا، شاگردانش کار او را ادامه دادند. این کتاب از مهم‌ترین لغت‌نامه‌های زبان فارسی است و پنجاه جلد دارد. به تازگی مطالب این کتاب به صورت سی‌دی منتشر شده است.

«دهخدا» از صبح تا شب و از شب تا صبح در اتاقش کار می‌کند. او سال‌هاست که با کسی رفت و آمد زیادی ندارد. دوستان او کتاب‌ها و کاغذهایند. در اتاق علامه دهخدا، همیشه بوی کاغذ کاهی به مشام می‌خورد.

نیمه‌ی شب است. صدای جیرجیرک‌ها استاد را از خواب می‌پراند. او به ریش کوتاهش که مثل پر سفید است دست می‌کشد. عینک گرد مشکی‌اش را روی بینی جا می‌دهد. یک دسته کاغذ روی میز می‌گذارد. خودنویس را از جویهر پر می‌کند. روی هر کاغذ واژه‌ای را می‌نویسد. روبه‌روی واژه هم، معنی‌های آن را یادداشت می‌کند.

علامه دهخدا تا حالا حدود سه میلیون از این کاغذها تهیه کرده و آن‌ها را برای چاپ کتاب آماده می‌کند. او برای هر کلمه که فارسی‌زبانان می‌گویند، معنی‌های فراوان پیدا می‌کند. دهخدا درباره‌ی همه چیز نوشته است: شهرها، کشورها، اشخاص بزرگ، اختراعات جدید، بیماری‌ها، شعرها و ... او حتی توضیح می‌دهد که هر کلمه از کدام زبان گرفته شده است. عربی، فارسی، فرانسوی یا ترکی.

